

СРПСКИ СИОН

Год. XVII.

Број 8.

ЗВАНИЧАН ЛИСТ ПРАВОСЛАВНОГ СРПСКОГ АРХИЈЕРЕЈСКОГ СИНОДА МИТРОПОЛИЈЕ
КАРЛОВАЧКЕ ЗА ДУХОВНЕ, ЦРКВЕНЕ И ЈЕРАРХИЈСКЕ СТВАРИ.

У Ср. Карловцима у недељу 25. фебруара 1907.

О
земљишту манастира Бездина, Сент-
Ђурђа, Партоша и Војловице.

Д. Р.

У 7. бр. о. л. за 1903. изишао је у пре-
воду г. Григорија Јовића опис: „О поштанку
српских манастира у темишварској епар-
хији“, што је састављен за време владике те-
мишварског Вићентија Јовановића-Видака 8.
Марта 1773.

Које је и ва кога је владика Вићентије
дао саставити исти опис на немачком језику,
рекосмо да не знамо.

Из истог састава, доносимо сада и други
део његов т. ј. о земљишту српских манастира
у темишварској епархији, а наиме:

I. Манастира Бездина.

Манастир Бездин лежи у темишварском
диштрикту и поседује и ужива земље по пре-
милостиво подареним привилегијама од 7. Јан.
1748. и по од превршеног двора ратифици-
раном плану, у ком су — приликом предузете
реамбулације у присуству по овдешњој земљи-
ској управи одређених комисара г. г. плем.
Еберла цес.-краљевског већника и шумарника,
Карла Ремера провинцијалног инжињера, Петра

Вагнера темишварског управника и Михаила
Јербинче надзорника темишварског диштрикта
— означене границе са 17 обележних каме-
нова и 60 пограничних хумки, од којих су
земљишта најзнатнија и у истом оригиналном
плану поименце назначена ова:

а.) Од запада.

- Бр. 1. Мије Фоље земља
- бр. 3. Петра Хелдана
- бр. 6. Јована Данчу-а
- бр. 11. Алексе Добенде
- бр. 21. Урзуле Клепта.

б.) Од југа.

- Бр. 26. Николина земља
- бр. 27. Јована Барбе.

в.) Од истока.

- Бр. 28. Јована Георгија земља
- бр. 37. Дионисија Архимандрита
- бр. 41. плем. Еберла
- бр. 53. Ремера
- бр. 54. Вагнера
- бр. 60. Бездинска.

г.) Од севера

граница са манастирским земљиштем река Ма-
рош и заузима целу северну страну истог.

Цела површина овога терена скупа са шу-

мом, пашњаком, риболовом, мочварама, ливадама, пољима, вртовима и виноградима прњаворским и манастирским земљиштем износи — по плану провинцијалног инжењера Ремера, који је план од овдешње земаљске управе предан манастиру Бездину — отприлике 3000 јутара, рачунајући јутро по 1600 квадратних хвати.

Наспоменути је и то, да се осим калуђера и врло многих гостију, који сваки дан манастир посећују, још сваке године издржавају 42 особе у служби.

Да би се дакле калуђери снабдели са потребним животним намирницама, да би се могли дочекивати гости и издржавати служинчад, те за одржавање теглећих и стајаћих коња, волова, оваца, коза, свиња и друге рогате и теглеће марве, одакле манастир подмирује свој трошковник, потребно је:

Ражи или жита	— — —	1008	мерица
Пасуља	— — —	50	"
Грашка	— — —	60	"
Боба	— — —	20	"
Сочива	— — —	50	"
Хељде	— — —	50	"
Кукуруза	— — —	1000	"
Зоби	— — —	1000	"
Јечма	— — —	400	"
Разног семења	— — —	20	"

Свега скупа 3658 мерица

И ово су управо они земаљски производи, који се сеју на манастирским пољима и њивама.

У сврху да би се добавила горе назначена потребна количина животних намирница, обделавају се сваке године 800 јутара ораће земље, која се обично подели на два дела, од којих се један обделава, а други се остави угар. Међутим, као што се сви паметни господари брину и за непредвиђене несрећне случајеве, тако је и у манастиру обичај, да се обделава још већа количина животних намирница, да би се у случају да година омане, имала довољна залиха за идућу годину, те да се отклони евентуална нужда.

Пошто је пак манастир у години 1771. имао на своје терену 40 комада волова, 127 комада рогате марве, 18 комада теглећих и 48 комада стајаћих коња, 300 комада оваца, којих сваке године има све више, и пошто осим тога врло многи гости са својим колима

долазе у манастир, то се у ту сврху сваке године потроши најмање 600 пластова сена. Пошто се пак толико сена никад не добије са манастирских њива, јер се река Марош скоро сваке године толико излије, да трећину њива а каткад и све потоци, то је манастир чешће принуђен да за новац купује од суседних места сено за своју стоку.

Што се пак тиче шумарије, то се из истог плана може видети, да шума лежи поред реке Мароша и мочвари Мертвак у врло мочарном крају, који сваке године буде поплављен, на једном врло ниском месту, где расте већином топола и врба, и иста шума не може се ни за шта друго употребити, осим што манастир из ње добива за своју потребу дрва за гсриво.

На овом манастирском земљишту нема никаквог другог извора економије него једино сточарство, којим се манастир бави, да би њиме могао подмирити свој потребни трошак; остали пак производи употребљују се непосредно за исхрану калуђера, гостију и служинчади.

Осим тога треба споменути, да на манастирском земљишту живе 17 породица, такозвани прњаворци, који су ослобођени од уколначивања, кулука, возарине и других простих послова, којима је за обрађивање манастирских земљишта и друге службе додељен један мали део терена за њихово издржавање. Овај терен даје се прњаворцима уместо плаћања у готовом, јер без прњавораца манастир не би био у стању своје њиве обрађивати, нити би могао жетву обавити. Потребу оваких људи за манастир, увидела је и славна цес. краљ. уредовна комисија у години 1759., и стога је наредила, да се овом манастиру додели 12 породица.

Из тога излази само по себи, да је за манастир Бездин године 1748. по привилегијама поторђено земљиште од увек се употребљавало за ужитак манастира, и да су тих 17 породица прњаворчана уместо новчане награде примали од манастира један део земљишта за своје издржавање, чиме је било омогућено, да је и манастир могао обављати своју економију и да су се прњаворци могли издржавати.

Из описа од 10. VIII. 1771., од темишварског управног звања даног овдешњој земаљској управи, по коме као да би манастир Бездин сваке године од своје економије имао при-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

хода 724 фор. 36 нов., показује се додуше противречност са оном пријавом од стране самог манастира од 1. марта 1771., по којој годишњи приходи од манастирске економије износе 2278 фор. 15 нов., но та је противречност само привидна; будући да је управно звање у својој опису побележило само онај плод, хмељ, јечам, кукуруз и вино, што је и колико је онда заиста у манастиру било, и према томе проценило, али није навело сточарства и пчеларства, које је најглавнија грана манастирске економије, нити оних производа, који су до времена описа били потрошени, те би се тако одатле могао лако извести пренагљен закључак, као да манастир своје приходе није исправно пријавио ни Његовој Експедицији г. митрополиту, нити пак управном звању.

Да се пак манастир неправдо окривљује, као да он — крај тако знатних земљишта особито с обзиром на 80 јутара винограда на угарском камералном терену, — иста земљишта не обрађује или их даје изарендирати, то може увидети сваки искусни господар, који је иоле посвећен у економију, пошто се не може имати сваке године онака берба, као што се човек нада. Има алих година и других елементарних незгода, које најмилију грану економије у тренуте ока могу да униште. Тако се догодило године 1769. са бездинским виноградом на угарском камералном земљишту у Павлишу, којем је туча тако јако наудила, да се једва могло добити 70 акова вина. Али одатле се не може закључивати, да је земљиште морало бити занемарено и необрађивано, јер се у берби године 1769. од 80 јутара винограда добило само 70 акова.

II. Манастира Сент-Ђурђа.

Границе овога манастира означене су у манастирском опису од 17. фебр. 1771. посланом Његовој Експедицији г. митрополиту, на овај начин:

„Манастирско земљиште почиње од северне стране код манастирске оgrade на речици Брзави, и одатле пење се управо поред села Беркуце код тршћака до једног јарка, све до Бутијенског хатара. Одатле пружа се источна страна управо према југу све до оморског хатара, и према западу више села Омора, све до живице зване Јабукe; одатле пак иде граница према речици Брзави, где се налази

воденица подуправитеља Јанка Чореја, и пружа се управо према потоку Бирди поред хатара, који служи као гранична ознака између манастира и Бирде, и тако се опет свршује код манастирске оgrade. На којем земљишту како манастир, тако и сами прђаворци уживају оранице и њиве за своју потребу, док је шума-рак одређен само за манастирско уживање“.

Цела површина овога терена скупа са ораницама, ливадама, пашњаком, шумом, мочвари, те месту, на коме стоје куће прђавораца и сам манастир — износи 1062 јутра 1355 □хвати. Ово је земљиште манастир од вајкадашњих времена поседовао, и по превизији милости за своју корист употребљавао.

Манастир употребљава оранице на то, да би набавио потребна средства за живот за калуђере и за 29 особа, које су у служби, те за дочек гостију; ливаде и пашњак служе за одржавање сточарства, што је већ напоменуто у манастирском опису од 11. фебр. 1771. Али чешће се догоди, да се речица Брзава тако јако излије, да манастир мора, да би одржао своју стоку, да купује сено из суседних места.

Из мале пак шуме, која лежи око манастира, снабевају се калуђери потребним дрвима за гориво.

Осим једне дрвене воденице поточаре са четир камена на потоку Брзави, поседује манастир још и један виноград, и то не на свом земљишту, него на семљушкој планини вршачког диштрикта отприлике од 45 мотика, одакле се подмирује делом потреба манастирска, а остатак се источи у манастирској гостионици.

И то је истина, да 30 породица такозвани прђаворци, који су ослобођени од учинавања, кулука, возарине и других простих послова, станују на манастирском земљишту, којима је један мали део земљишта додељен зато, да би сваке недеље један дан одкулучили у корист манастирске економије.

III. Манастира Партоша.

Обим целог манастирског терена, на коме лежи и такозвани партошки прђавор има — по самом манастирском опису од 11. фебр. 1771. посланом Његовој Експедицији г. митрополиту — ове и оваке границе:

„Од истока према Соки налази се хатар тако звана Бој Бара, од јужне стране према Великом Гају је хатар Топоља, а према пруду

Болнаку јасенова дрвета са такозваним Албуловим салашом; од запада граничи са прудом Раревш код хатара Попова Бара, и напошетку од севера према Банлаку налази се хатар Јаблан и месту припадајући крст.

Цела површина овог манастирског терена — са ораницама, ливадама, пашњаком, шумом и једном великом дужи од мочвари, онда местом, на коме стоје куће партошких прњавораца и сама манастирска зграда, — износи 2863 јутра 738 □ хвати.

Осим овог терена поседује манастир још и један виноград од 40 мотака, не на свом сопственом земљишту, него на вршачкој планини такозваној Мајдан, одакле се вино употребљује делом за манастирску потребу, а делом се источи у манастирској гостиони. Пречасни настојатељ манастира Партоша је додуше у свом извештају од 11 фебр. 1771. овај виноград установио на 18 мотика, а праван простор од 22 мотике, које припада винограду, није навео.

Најглавнија економија манастира састоји се у сточарству, као што је то у опису од 11. фебр. 1771. наведено, и у обрађивању поља, да би се могли исхранити калуђери и 29 особа, које су у служби, те да би се могли дочекивати чести гости.

57 прњавораца манастира Партоша били су као и други прњаворци ослобођени, и обављали су за манастир недељно један дан кулука, који су за награду свога труда тражили на монашком земљишту средстава за живот.

IV. Манастира Војловице.

Цео терен манастира Војловице, који је пре био у панчевачком диштрикту, сад пак лежи у војничком насељеничком округу, има за одређење свога положаја и својих граница ове хатаре, и то:

„од западно-јужне стране почиње се код стражаре, која се налази на дунавској обали, и оближњег кривудавог залива званог Којина Рвеница, одакле се онда простире поред Тополе до умке Пландиште, те до обележног камена Диачка Умка према западу, одатле иде права северна линија кроз шуму на хатар тако звани Водица, те брестово или јасенско дрво, преко неколико умки на обележни камен тако звани Бегов Камен, до јарка Наделе, поред кога се простире граница до хатара

званог Јефтина Умка, и одатле према истоку до мале умке која се налази више шуме све до обележног камена, који се налази између манастира и Старчева, одакле се онда пружа преко мочвари на Поњавицу и ту укопан обележни камен, те онда поред Поњаваце све до Дунава“.

Цела површина манастирског терена, са ораницама, њивама, пашњаком, шумом, те манастирским земљиштем (изузев тршћак и мочвар) износи по плану од године 1765. по комисији сачињеном, око 1153 јутра и 711 □ хвати.

Да је манастир Војловица овај терен, а особито унутар својих граница налазећу се шуму од вајкадашњих времена поседовао и уживао, доказују следеће околности, које су се ту збиле, наиме:

Догодило се, да је године 1755. 12. Јунија била изаслана једна комисија за испитивање манастирског терена, у којој су били тадањи панчевачки сада пак лугошки управитељ диштрикта Киол и Арпек, те је — уз призивање покојног игумана Пајсија Милутиновића, те јеромонаха Авакума, Теодосија, Никодима, Нићифора и старих људи из суседних места, као из Старчева: Стоја Миловановић, Субота Доганчија, Стојко Тадејић, Веселин Ђуричић, Јован Грозданић, и из Панчева: Петар Корчаговић, Сава Дугачки, Јован Капамадија и Максим Теодоровић — установљено, да је манастир целу површину терена, како је овде означена, од вајкадашњих времена поседовао, те је манастир по томе опет остављен у мирном поседу свом.

Године 1759. 23. Јунија дођоше опет г. г.: Бранденбург, дворски и административни саветник, Маленица Јосим темишварски варошки судица и президијални настојник и Никола Несторовић вршачки обркнез, који су поново призвали Пајсија Милутиновића тадањег игумана и јеромонахе Авакума, Теодосија, Никодима и Нићифора, те из Старчева житеље Стоју Миловановића, Суботу Доганчију, Стојка Тадејића, Веселина Ђуричића и Панчевце: Петра Корчаговића и Јована Капамадију, — те су пронашли, да је манастир цео терен са тако означеним границама скупа са риболовом Топола од вајкадашњих времена уживао.

Пошто је дакле манастир био у мирном поседу свога земљишта, дође 5. маја 1765. г.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

генерал-мајор гроф плем. Вилард у Војловицу, да би се известио од стране манастира о границама војничког насељеничког округа, те нареди тадашњем војловичком намеснику Спиридону Стефановућу, да прибави потребне сведоке за легитимирање граница манастирског терена. На што је онда 12. маја исте године славна комисија изаслала у манастир г. обрлајтнанта и инжињера Краја, те из Панчева Петра Корчаговића и из Старчева Веселина Ђуричића ради веће сигурности, те је извештај о границама војловичког земљишта понела собом, те је према томе нацртала цео обим терена. Кад је овај нацрт био готов, дође славна комисија 17. Јунија 1765. у манастир Војловицу, те положивши нацртани план на сто, запита цело братство, да ли манастир има какве привилегије или писмене исправе или живе сведоке, који би могли потврдити у плану назначене границе манастирског земљишта, на што је братство одговорило, да је манастир додуше имао привилегије, али да су исте године 1716. у турском рату са још три монаха изгореле, но да има још живих старих људи, који би могли посведочити, да су те границе како су у плану назначене, од вајкада биле прави обим манастирског терена. Те за потврду истих граница буду призвани из Старчева: Стоја Миловановић, Субота Доганчија, Јован Ивковић, Веселин Ђуричић, и из Панчева: Петар Корчаговић, Сава Ешкут и Ђорђе Атанасијевић, те запитани, да ли би били приправни да и заклетвом потврде, да је године 1716. манастир Војловица изгорео, и да су назначене границе праве границе манастирског земљишта. На то су наведени сведоци одговорили, да су у свако доба приправни и заклетвом потврдити, да је манастир Војловица горео не само године 1716. него и 1738., и да су назначени хатари и за турских времена били прави обим манастирског терена; на што је славна комисија цео терен реамбулирала према нацртаном плану.

17-тог пак септембра 1765. изаслала је славна комисија г. инжињера Краја ради установљења граница манастирског земљишта, и који је доиста још једном терен реамбулирао и поново означио горе наведене хатаре за границе војничког округа и манастирског терена.

5. јулија 1766. питала је славна комисија братство још једанпут, откуд манастир има

право крчмарења и риболова, на што је тада одговорено, да је манастир од вајкадашњих времена то право вршио и да у томе никада није био од земаљске управе сметан.

И догодило се, да су 7. августа 1766. у панчевачком округу насељени милитарци на неким манастирским ливадама покосила седам пластова сена без знања манастира, те су на поднесену тужбу од стране манастира одмах манастиру то повратили, и милитарцима је било наложено, да у будуће више не ступају на манастирско земљиште.

Из тога јасно излази, да терен манастира Војловице не, као што славна насељеничка комисија наводи, тек по њој манастиру припада, него да је као такав од вајкадашњих времена од превишњег двора манастиру дозвољен, и да тај терен не обухваћа само 921 јутро ораће земље и 14 мотика винограда, него да се по гласу плана, који је комисија сама сачиљила, састоји из шуме, ливада, пашњака, ораница, винограда и риболова Тополе, те из мочари и земљишта, која су изложена поплави.

Што се пак тиче пријаве, као да је манастир Војловица, док је стајао под камералном јурисдикцијом, чешће примао дозволу, да на празним местима у околној шуми сади кукуруз, да уз претходно реквизирање добавља потребну грађу забадава: о томе не налази се у манастирским актима ни спомена да је манастир икада такову дозволу молио, него да је он цео терен по плану од саме комисије сачињеном *cum pleno et perfecto usufructu*, како под турским поданством тако и од славодобитног заузећа темишварског Баната, под благом управом дома аустријског држао.

Да је манастир Војловица наведено земљиште у свако доба *cum pleno usufructu* поседовао, потврђује и само име Војловица; јер на истом месту није никад било нити каквог села нити пруда, који би се звао Војловица, него је под тим именом познат само манастир те и његова земљишта и шума, као што се до овог часа тако зову и не друкчије.

Међутим не може се порећи, да је манастирска стока, као што се сама славна комисија изразила, који пут леги пасла на земљишту села Старчева, које је недалеко од шуме, што се догађало само кадгод и особито онда, кад су биле велике поплаве, пошто су старчевачки

жители као парохијани манастира Војловице ту пашу на своје земљишту манастиру допустили, за што је опет и њима од стране манастира у другим приликама чешће указана услуга.

Међутим је непојмљиво, да је славна насељеничка комисија манастиру определила само 921 јутро њива и 14 мотика винограда, пошто је манастир, пре него што је славна насељеничка комисија у темишварском Банату била одређена, поседовао 1153 јутра и 711 □ хвати земљишта без исплавног терена, по границама које је комисија поново реамбуирала и установила и обрађивао је виноград: него се може навести, да је тада славна комисија предложила, да се манастиру одузме шума с тиме, да би гајио шумарство на празним местима, која се налазе у шуми: те је манастир 11. Новембра 1770. поднео писмену преставку, да би он био вољан гајити шумарство на празним местима за своју и превишњу корист на свој трошак, ако би славна комисија манастиру дозначила уместо тих шумских пустих места, какво друго за пашњак сходно место; на што је онда манастиру Војловици дозначена једна добра дуж земљишта напурама Панчеву до Лујанске међе год. 1770., од чега му је после године 1772. две трећине опет одузето. И у томе се управо састоји каквоћа манастира Војловице и његовог терена.

Осим тога поседује манастир један виноград од 51 мотике на вршачкој планини и један део од воденице на Дунаву.

Економије истога састоји се поглавито у сточарству и обрађивању њива, да би се тиме намирили потребни захтеви и издржавали калуђери и 28 особа које су у служби, те да би се могли дочекивати гости.

На манастирском земљишту налази се још и једна крчма, у којој се преостатак вина источи.

Пошто се дакле из горе наведеног разлога види, да сви манастири у темишварској дјецези, осим јединог манастира Бездина, не поседују никаквих привилегија, те посед својих земљишта за сад не могу ничим другим легитимирати него једино имеморијалним поседовањем, за које се позивају на старе људе као сведоке, који још и сада могу да тврде, да су манастири већ за турских времена та земљишта као таква поседовали: то зависи је-

дино од премилостиве воље Превишњег владара, да се ови манастири, — који су у пређашњим ратним метежима корист и добробит превишњег двора са неуморном ревношћу потпомагали, и који су с обзиром на опће добро године 1756. у садашњем броју од премилостивог двора потврђени били, — и надаље премилостиво оставе у својим старим границама и usufructus-у.

Животопис преподобног о. нашега Никодима освећенога.

Превод Георгија Летића.

(Продужење.)

* * *

26. децемврија чини се помен св. Никодиму освећеном и архимандриту лавре св. манастира Тисмене, који постаде године 1386.

Ма да прохујаше 42 деценије од смрти св. Никодима, ипак сам се нашао побуђен да покупим из хрисуваља и других списа и од стараца, који пре мене по 40, 50 и 60 година живљаху у манастиру, сва дата о светитељу. На име они говораху, да су за та дата дознали из повеснице светитељеве, која беше написана од ученика његових. Даље рекоше они да је ова повесница била написана на језику словенском и да је онда исту дао један игуман манастира једном бојару, који беше дошао из Букреша у манастир да се поклони, да је отштампа на румунски. За тим сам тумарао по селима код околних старих становника и др., који што знађаху од својих дедова и прадедова и скупих све од младости му до старости и смрти.

Овај светитељ беше, као што ми рекоше, рода словенског — из Србије; рођен од религијозних и богобојазних родитеља, од славног колена, рођак кнезу Лазару — императору српском, који постаде императором 1374. Од ране младости негован у благочестију, вредно учаше књигу и беше врло даровит. Изучављући богословске књиге, особито беше заволео монаштво, те би се често Богу молио, да га удостоји тог небеског чина

и Господ га је услишао. Неколико калуђера из једног српског манастира са Атона дођоше ради неке ствари у Србију и после неког времена дружења с њима, склони се да побегне с њима у св. Гору, наводећи за разлог да га родитељи хоће на политичко поље да даду међу бојаре, — а он волије у миру Богу се молити. После трогодишњег искушења прими монаштво, за тим за кратко време постане ђакон и презвитер, и како беше даровит, потпуно се усаврши у грчком писму и језику и постаде ритор на оба језика (за словенски и грчки)...

После смрти игумана истог манастира изабери њега за игумана — после дугог одбијања од стране његове и после покушаја бегства.... После кратког времена његова игуманства, постаде императором Србије (после сина Стевана Силног) његов рођак кнез Лазар, — оне године, коју горе наведосмо. Како је царство било под анатемом патријаршије због великог насиља Стевана Силног, то је хтео добри и благочастиви кнез Лазар заједно са свима православнима бојарима својима да скине ову анатему.

Дознавши кнез да је његов рођак (а наш светитељ) игуман у једном српском манастиру св. Горе, науми да иде сам у св. Гору, и да се саветује о том са ондешњим оцима. И тако кнез Лазар понесе многе велике и богате дарове и у пратњи неколико своје властеле и избраних војника свога двора отиде на св. Гору, тражећи прво свога рођака и наставши га, говорио је много с њиме пре свега о предметима духовним, како да се спасе човечија душа, као и о том како да се скине анатема. После саветовања са светитељем сазове све главније оце и искусне духовнике св. Горе и представи им узрок анатеме. Оци пак одржаше сабор у том предмету, и изјавише да се ова анатема не може друкчије скинути, до ли од цара и патријаршије и целог сабора велике цркве цариградске, одакле је и бачена анатема.

Када је то чуо кнез Лазар, замоли цео сабор отаца да они преко писма посредују и да моле цара и патријарха

и цео сабор велике цркве, да се дигне анатема.

Јер од сада српско царство не ће насиља чинити грчком царству, него ће у љубави и заједници живети као православно под Господом И. Христом и под духовном покорношћу цариградског патријарха. Видивши сабор смерност кнежеву с радошћу се одзове његовој молби, те састави молбенице за Цариград; исто тако и кнез Лазар напише молбенице прво цару, па патријарху и сабору велике цркве.

Изаберу три најученија у св. писму и најискуснија оца, на име: нашег светитеља, као потпуно образована у оба језика, а особито као рођака кнезу Лазару и два друга оца: Исаију и Партенија и још три кнежева бојара. За тим им преда кнез писма и многе дарове за цара, патријара и сабор и пошље их у Цариград.

Кнез Лазар пак после њихова одласка, поклони се свима св. манастирима и скитовима св. Горе и обдаривши их многим даровима, отпутује натраг у Србију, рекавши оцима при поласку: да кад дођу посланици из Цариграда, да их пошљу у Србију са одговором који буду добили.

Посланици стигоше у Цариград и предадоша писма. Император и патријарх са сабором примише писма заједно с даровима, и видевши велику смерност кнеза Лазара и молбу, коју управља на њих заједно са сабором св. Горе, дигоше анатему и саставе опроштајна писма. Дознавши патријарх да је наш светитељ рођак кнежев, постави га за архимандрита и поклони му три честице моштију св. Јована Златоуста, св. Игњатија Богоносца и св. мученика Теофила, и начини га првим међу првима између отаца св. Горе.

За тим (светитељ) примивши одговор управљен на кнеза Лазара и светогорске оце, врати се на св. Гору заједно са посланицима и преда светим оцима писма од императора, патријарха и сабора. Када је сабор прочитао ова писма, одлучи, да О. Никодим треба да иде са одговором њиховим и са одговором из Цариграда

кнезу Лазару, и како се светитељ није могао противити, оде у Србију кнезу Лазару заједно са Србима бојарима, који беху с њим заједно у Цариград послани.

Дошав у Србију преда писма кнезу и како ова беху грчки написана, то их светитељ протумачи на српски; за тим кнез савове сву властелу — велику и малу — и многе одабране из народа и позове светитеља да прочита пред свима решење из Цариграда, којим се диже анатема. Тада кнез Лазар са свима присутнима падоше ничице на земљу, благодарећи милостивом Богу, и преч. Богородици и свима светитељима. За тим кнез заједно са саветом својим увидевши, мудрост и добра дела светитељева, науме да у захвалном писму императору и патријарху и оцима св. Горе замоле, да им светитеља овога поставе за архиепископа на столицу српске патријаршије.

Светитељ пак дознавши за то, замоли кнеза Лазара да се може вратити натраг на св. Гору, но кнез му то не дозволи, рекавши му, да још остане у својој отаџбини, док не напише захвалницу у Цариград и св. Гору, и кад се посланици буду вратили, онда ће га послати у св. Гору са поклонима и почашћу.

Али кнез Лазар није овако мислио као што је говорио, него је желео да што пре види светитеља као архиепископа на столицу српске патријаршије, — јер га је врло волео, не што му беше рођак, него за то, што беше добар и mudar. Светитељ пак дознавши за то, и држећи да ће на тај начин тешко моћи спасти своју душу, побегне ноћу из царског двора и нико није знао куда је отишао; за тим је ишао из пустиње у пустињу кроз Србију, док није дошао на место Шајну на Дунаву у округу кладовском. И држећи да је ово место згодно за испосништво, настани се онде. После кратког времена разнесе му са глас по целом том округу, док не дође и до кнеза Лазара и до његова манастира у св. Гори, где беше игуман. Наскоро почеше многи из његова манастира, као и из других манастира Србије у намери да живе строго испоснички с њиме заједно, и видивши

светитељ да се браство намножило, подигне малу цркву на истом месту у име св. Тројице, коју он сам освети, јер кад га је патријарх произвео за архимандрита, дао му је благослов, да може светити цркве.

Ова црква постоји и данас, и сва је измолвана, у којој је и светитељ насликан, држећи цркву у руци, као што сам својим очима видео 1811. године.

Једном прими светитељ откривење, да да ће Турци покорити целу српску земљу, те да пређе преко Дунава у Угровлашку, на име у пет округа северинског Баната, који је с оне стране Олта.

Светитељ пређе Дунав са неколико монаха и јеромонаха и настани се близу Дунава преко пута поменутог места Шајне и разгледавши са братијом цео овај крај, изабере место за манастир Реку Водицу и ради припомоћи отиде у Ердељ господару Владиславу. Овај господар прими савет светитељев и подигне манастир на Водици и одреди да буде општежитељни (*κοινωβιον*) (Затим долази повеља Владиславова, коју је дао овом манастиру, штампана у Венелину). После дужег времена борављења свога у овом општежитељном манастиру, добије откривење да иде дубље у Банат северински и да тражи место, које се зове „Пишетор“ и да подигне и тамо жртвеник Успенију Богородице и манастир општежитељни; јер ће манастир Водица после његове смрти бити разорен. За тим светитељ позове јеромонаха Агатона и открије му ову тајну, поучи га и оде из манастира. Дуго је лутао по усамљеним крајевима, док није дошао до места где река Мотру утиче у реку Жиу и мишљаше да је то одређено место за манастир; али кад хтеде да зида манастир добије откривење да није то одређено место, него да да иде уз реку Жиу и Брда према северу и тамо ће наћи одређено место и светитељ отиде даље.

(Свршиће се).

Инструкција

за фишкала фрушкогорских манастира.

Д. Р.

(Свршетак.)

Инструкција

од 24. Новембра 1832. рјадовому Ч. Ч. манастиреј фрушкогорских фишкалу.

I. Као и у инструкцији од 1827. г. (в. стр. 89.)

II. В каждом манастири акта, в том же находјашчајасја и пупиларних мас либо иних којих предметов манастирских касајущчајасја в подобајущчи порјадок привести и регистирати.

III. На конгрегациах сл. комитата сремскога поразумителне с оним господином настојатељем, иже тамо от страни Ч. Консистиориума и Ч. Ч. манастиреј отходити будет, о предметјех на церков и манастири податија имушчих приликах бесједовати.

IV. Јегда во неотложно важном каковом дјеље, от коего нибуд господина настојатеља позиваем бивает, в манастир дјел ради фишкалних приходити и дјејатија имушчаја абие тшчаливјејше дјелати.

V. Чест и права манастирскаја во вејаком случаи, јакоже и право положение ант манастирских познати, хранити и противно нападени нељестно зашчипчати.

VI. Документи, процеси, и акта из архив манастирских без реверза в руки своја не взимати и таковија по сотвореном употреблени на свое мјесто цјело и сохрано возвращати.

VII. В свјаком годје поне јединожди чрез Ч. Ч. Манастири проити, тоју приликоју над всеми обстојателствами прав манастирсктх касајущчимисја бодрјејше око имјети.

VIII. Состојанију пупиларному особено внимати, сљедователно и тому, да куратор должности своја точњејше исполњает, смети пупиларнија от време на время неизоставно без маљешаго отложенија да сочинает и совершает, протокол в депутациах ликвидационалних и вообще пупиларних никакоже куратор,

но сам фишкал да водит, и раждајущчијасја маси пупилов оставших абие до 15 днеј в поразумјени со относителним господином настојатељем подобајущче да расправљает.

IX. По неопходној нуждје возродившија процеси приљежно, не ожидаја комитатскога напоминанија или даже угроженија, что скорше ко концу приводити, јакоже нише предлежащчиј Гипшчанцев трактament и конечное издавно вверенија вредоносних мас пупиларних комасации размершение и уничтожение неотложнаго труда и подвига фишкалова ввисуует.

X. На сл. манастирскаја спахијскаја столица, готовјејше приходити, на тјех же актуариа должност отправљати и собою сочинаемија спахијских тјех судов протоколи купно с процесами в добром порјадцје без всјакаго извиненија содержати.

XI. Равним начином на сл. Комитатскаја конгрегации, јакоже требје јест, с нуждними изјасненијами и отвјети предуготовлен готовјејше отходити всегда да имат с оним монас. настојателем, иже от јего високопревосходителства, нашего милостивјејшаго Господина Архиепископа и Митрополита опредјелен будет, и сним во једином дому да пребивает и сним купно обичнаја от туду извјешченија Ч. Ч. Манастирем за вједомост и управление давати да не пропушчает.

XII. Смети прѣворов Ч. Ч. манастирем принадлежашчих, каждая лета благовремено да пресмотрит и относителним настојателем потвержденија ради, да подносит.

XIII. Суетнија трошки касам манастирским непричинавати, но всја на полу Ч. Ч. Манастиреј во свое время, јелико можно с маљејшим иждивением без всјакаго замедленија искрењејше дјелати. Јакоже убо Господин фишкал точњејшему настојашчија инструкции, по каждому јеја во особ и всех вообще пунктјех исполненију себје всјаческих предварил јест, сице и Ч. Ч. Манастири, и званију и платје јего постојаним и от обстојателств време не зависими вину требати хошчут."

Инструкција

од 24. Новембра 1832. вице-фишкала Ч. Ч. монастиреј фрушкогорских.

I. Знание прав монастирских из своих источников приљежњејше и што скорше себје присвоити, истекшија и истекајушчиа Ч. Ч. Монастиреј касајушчијасја благоутробно - милостивија интимати и инаја публичнаја учрежденија по хронологическому их рјаду себје приписати и совершенно знати.

II. Настојатели Ч. Ч. Монастиреј, јако своја принципи, во почитани и уважении всегда имјеја благонараием отличоватисја, во учтивости и покорности благонаклоност их себје приобрјести.

III. Зане рјадовиј господин фишкал во всех и всеческих Ч. Ч. монастирем слововозданием одолжен и обвјазан јест, тога ради в предупредение всјакому negli возмозному нестроенију и непорјадку вице фишкал да будет рјадовому, совершенно повинен, во всех начинанијах и предпријатијах својих от него совјета и упутствованија да ишчет, по тјем точно да управљаецеја и дља того с ним во официозних Кореспонденциях вину да пребудет, точију да кореспонденции их сија без вејакаго и маљејшаго монастирскога трошка будет.

IV. Јегда позиваем од коего нибуд настојатеља бивает, неотложно в монастири дјел ради фишкалских приходити и творитисја имушчаја тшчаливјејше дјелати.

V. Документи, процесна акта из архив монастирских без реверза в руки своја не взимати, таковија по учиненом употреблении на своје мјесто цјело и сохранио возвращати.

VI. Всејакому примиренију идјеже между поданиками Ч. Ч. монастиреј бити может, препјатствија не полагати, но паче к такому примиренију праведним образом препирајушчијасја страни скланати.*

VII. На спахијскија монастирскија сл. столици готовјејше доходити, и на тјех

всја наложенаја, и нужднаја без извјета дјелати.

VIII. В пренебрежении монастирских дјел, никому иному процесу не водити.

IX. Мјесто пребивание в средје Ч. Ч. Монастиреј да имјејет.

X. Счети пръavorов Ч. Ч. монастирем принадлежашчим каждаго љета благовременно да пресмотрит и принадлежашчим г. г. настојателем потвержденија ради да подносит.

XI. Каждаго монастира акта тако регистрирати да потшчитеја, како да скорим временем архиву монастирскија в пожелании порјадок приведени будут.

XII. По предварительном от рјадоваго господина фишкала в том упутствованија вискании, коим начином орфаналниј счети пресмотрениј бити имут, должност вице-фишкала будет, с поразумјением относительных Г. Г. настојателеј тија же счети от времени на время приљежњејше пресматрати.

XIII. В случаях јегда новија пупиларнија маси раждајутсја, тих пописати и в рјад привести, и ашче би тако нужда потребовала, в сотечении такожде магистратуалнаго лица, тоежде да сотворит и потом о сице совершеном дјеље рјадовому господину фишкалу писменое извјестие да сотворит.

XIV. Нужднаго и желаемаго порјадка ради, да имат неизоставно сугуб протокол водити, једин сверху долженственных — officiosorum а другиј сверху изследствованих exhibitorum и в тјех податисја себје имушчему от Господина рјадоваго фишкала формулару порјадку да записует, всја имјано собоју примиренија либо всечески окончаних между пръavorцима случајушчијасја тужби, тако како би потребје negli когда сице вискајушчеј сл. спахијских монастирским столицам поднести могл*.

По смрти Теодора Радонића фишкала фрушкогорских монастира, буде у Вешенову 2 . Окт. 1818. изабран за „замјењајушчаго фишкала“ Василије Стратимировић, ког митрополит Стратимировић у том звању потврди 28. Окт. и. г. а који се на том звању захвали 23. Дец. 1826.

* Молимо читаоце, да за овај чланак не дозна г. др. Жарко Миладиновић, члан саб. одбора. Уред.

На његово се место пријавише заклето уг. адвокати: Василије Лавић, Павле Јовановић и Георгије Ружић.

Збор фрушкогорских манастирских настојатеља је изабрао 10. Јануара 1827. Лавића за „замјењајушчаго фишкала“ на пробу, са годишњом платом од 500 фор. б. вр.

Митрополит Стратимировић је потврдио избор Лавићев 14. Јан. и. г.

Пошто је прив. фишкал Лавић био нетачан, то је за правог фишкала у почетку Јулија 1831. изабран био Димитрије Рогулић, на чије место буде изабран 24. Нов, 1832. у Беочину за фишкала Стеван Булаћ, адвокат и табуле судејске вировитичке жупаније члан, а за вицефишкала Јован Кирковић, адвокат.

1809. био је фишкал фрушкогорских манастира Георгије Константиновић.

Мандатарство

Иларионово у Темишвару 1882. године.

Д. Р.

Какве је горке дане Иларион проводио у манастиру Гргетегу после именовања Германа Анђелића за патријарха; види се и из овог писма његова, што ми га је писао на Божић 1882., у ком рече:

Драги мој Мито!

Жалостан сам ти Божић дочекао. У кући немир и раздор, потстакнут наравно са стране и можеш мислити с које стране.

Она двојица (Самуило и Геден) ђипили против намесника (Агатангела) и Јоце (Јовичића), те непрестано шурују и дошаптавају, где се таква дошаптавања радо примају (у двор). Уопште се вика подигла против Јоце ко бајаги, а све је наперено против мене. Оће да ме приморају, да сџм бежим из овог пакла.

Осим тога раздора догодила нам се и несрећа да су нас лупежи ноћу између вторника и среде похарали: однели нам сву сланину, све шунке, месо и кобасице, пошто су обили троја врата.

Ја тада нисам био код куће, а у кући нико није чуо лупу. То је мало чудно — и сад живи међу таким и с таквим људима.

Живот ми је и онако већ од дужег времена огорчен, а сад ми је баш догорчило. С тога сам збуњен и не знам шта да радим. Овако се не може живити.

Јао ми је што ти тако пишем, ал и то ми у јаду мом мало ублажава, што и кад помислим да имам кога, ком се потужити могу.

Ја држим да си ти јачег духа и да бар ти нећеш клонуту: та и онај, који ми је загорчио живот мој и који нам се обоици попео на душу (Герман), има Господа праведног, који ће му може бити још овде на земљи судити. Свака је сила за времена.

Желећи вам од Бога свако добро, остајем ваш

Јован.

Не могући Герман, а још више његова „славна“ околина, која му је и после смрти онако лепо осветлала образ, Илариона трпети у Карловцима, где је био привремени ректор богословије, буде Иларион упућен да има напустити Карловце, и отићи у манастир.

После тог упуства, писао ми је Иларион из Гргетега 17. Фебруара 1882. ово писмо:

Драги мој Мито!

Чуо си већ, да сам отписом Њ. Светости (како је Иларион био дисциплинован калуђер, види се из овог, где он и у писму брату, после онаког поступка Германова, не титулише га друкчије него Њ. С.) из Пеште разрешен од сваке дужности у Карловци и упућен, да се без сваког прекословија и отлагања на прво моје определење у ман. Гргетег отдати имам.

Ја сам се том високом Налогу повиновати морао и сад сам у Гргетегу, те од тог удара не могу још никако к себи да дођем, јер знам, да ће и даље мере сљедовати.

Па што ми је моје невоље, то ме још

www.и.а.а. тебе страх. У бризи тој, чами и у страху непрестаном живећи, неznam шта да почнем, и шта да радим. Ти знаш да ми је управа манастира увек и прије несносна била, а данас поштен човек, који се не уме клати, процесати, не може се одржати на управи.

Црни су као што видиш дани наступили за нас — и јошт да ми није Јоце, морао би свиснути.

Што ја страдам то је ваљда воља божија, ал се и сада јошт љутим на тебе, који ниси сâм, већ имаш друга твога, што ме ниси слушао, те се не био ни у што плести, но гледати и вршити своју парохијску дужност.

Ја сам предвидео на што ће цела та радња мирских људи, изићи, и да ће напослетку онај платити, који је најмање крив.

Слаб сам и невичан борби, те ћу морати све ударе судбине подносити и горку чашу до дна испити.

Amicus certus in re incerta cernitus.
Сад кад је човек допао невоље, немам ни једног пријатеља, да посаветује, да охрабри, да утеши. Такав је био свет увек!

Љубећи тебе и Софију остајем

Ваш брат Јован.

Очекујући Иларион са страхом даља „упуства“ Германова, позван буде у Карловце, камо је са страхом отишао.

За што је био зван, види се из писма његова од 9. Марта из Карловаца 1882., које гласи:

Љубезни мој Мито!

Позван сам овамо да идем за мандатара у Темишвар.

Кад ми је то наговестио секретар, јер је Њ. Светост била у Н. Саду, следила се крв у мени и како ми је било на путу од Карловаца у Н. Сад, можеш мислити.

Изашав пред св. Патријарха, нисам знао шта да одговорим, и он ми је остао да се до 10 сати решим и ја по савету свију овдешњих с којима сам се састао, рекох напослетку да се пови-

нујем и тако сада морам у Темишвар и то одмах. Само ћу данас да одем у манастир да се мало спремим, пак ћу преко Базјаша и Вршца, ако Бог да, у Темишвар и Бездин, јер морам примити и администрацију Бездина.

Пун сам бриге и горчине и зебње. Нека ми Бог буде у помоћи и укрепи да не клонем сасвим.

Дан ћу ти, кад пођем телеграфисати, да изиђеш на агенцију са Софијом да се видимо.

Ваш љубећи вас

брат Јован.

Стигавши Иларион 15. Марта у Темишвар, писао ми је 17. истог месеца ово писмо:

Љубезни мој Мито!

Ово је трећи дан, како сам у Темишвару. Приспео сам овамо сретно у пола 11 сати ноћу, и дочекало ме је особље епархијске управе на станици, а у Вршцу, камо сам сврнуо био, примио ме је Г. Епископ управ отечески.

Визите Господи овдешњој још нисам правити могао, што немам ни једне честите дољње хаљине. Дао сам одмах да ми се дољња хаљина направи, те кад ју добијем, онда морам поћи по том за мене најмучнијем путу подворења.

Теби као брату могу открити, да се чудновато осећам, и неznam, дал' ће ме струја ова, у коју сам изненада пао, изнети с читавом кожом на суво. На ово нисам никад мислио, за ово се нисам спремао, те сад видим, како је тешко играти неку улогу у свету, у којој се прије никад нисам већбао.

Још то ме теши, што је Новаковић (бележник конзисторијални) у колико могу судити, добар и поштен човек, и надам се да ће ми бити на руци.

За сада ми је све мутно и магловито. Моли се Богу да ме укрепи и подржи да не клонем.

Љубећи Вас остајем

ваш брат Јован.

У писму из Темишвара од 16. Апр. 1882. рече ми:

Драги мој Мито!

Што се мене тиче, ја сам фала Богу здрав, а за друго што да ти пишем, кад ти не можеш да ме разумеш, кад је теби више стало до тога, шта ће свет рећи, него до истине.

Али почем у одсудном часу нисам имао срца, да кажем не ћу да идем, и то не из упорства, већ једино с тога што знам, и што само ја то знати могу, да нисам за то звање. И зато, што сам кукавица био, морам сада да ћутим и трпим и да проводим живот, који није прави живот, већ нека врста душевног сна. А то је што најстрашније. Нисам у свом елементу, те отуд сво зло.

Жао ме је и Спире (Илијћа) и Саве (Орловића), они нису заслужили, да се тако поступа шњима. (И њих је Герман гонио, те их није хтео произвести за игумане, и ако су изабрани били).

Питаш: били ми по вољи било, да дођеш овамо, да видиш, шта радим. За сада немој долазити, јер би ми после одласка твога, још теже било. Ти ниси веселе природе да можеш оживити унили дух; и ти више ћутиш и размишљаш. Немој ме Мито рђаво разумети. Ја сам овде тако незадовољан, да баш за то не марим да ми свој овамо дође.

Кад би могао и смео, ја би сутра одавде побегао и утекао. Ја би сам желео састати се с тобом, али не овде у Темишвару, у ком сам стран, и у овом двору, који је по себи красан али је мени црн и немио.

Шта ћу: ја не могу казати друкчије, него као што мислим и у овај пар осећам.

Отложи дакле.

Љубећи вас,

ваш брат Јован.

У писму из Темишвара пред избор епископа, 28. Априла 1882 рече ми:

Драги брате Мито!

Ја сам Јоци на Банковци писао, да сам тврдо наумио почетком Маја по на-

шем преко Земуна скочити на три четир дана у Срем. Данас добих од Јоце одговор, у ком вели, да не би био за то, да ја тамо дођем, бар до 5. ил 6. Маја не. И Јоца дакле политизира. Ја на свету немам другог до Тебе јединог, који треба да ми помогнеш, да ми будеш на руци у сваком случају, а особито у овом, који се тиче живота. Не могу ти у писму казати шта сам наумио чинити, што као поштен човек, који најбоље себе познаје и најбоље зна, зашто је и зашто није, треба да чиним, па ако ми само Ти на меру моју одобриш, бићу умирен.

Друкчије морам полудити. Ја сам у ужасном процепу, и као што рекох, не могу овде још дуго издржати.

Жао ми те је мој брате што си доживио да то чујеш од твога брата, и ја би те поштедио и не би те разтуживао, да не знам да је теби више стало до тога, да сам жив, и здрав, па ма не био ни у каквом сјајном (жалостна му сјајност) положају и у чести, него да получим оно, за чим безобразници и бесомучни грамзе и теже, а да којом срећом или несрећом получивши то, будем на терет и срамоту и себи и што је најглавније цркви.

Ако имаш дакле праве братске љубави према бедном брату твоме Јовану, а ти ми немој говорити: седи ту, буди паметан, стрпи се може бити добро, може добро испасти; јер баш то мнимо добро, било би за мене највеће зло.

Ако си и у невољи мојој брат и друг, а ти ми, примивши ово моје писмо, одмах телеграмом одговори, да могу к теби доћи.

Мислим да лађа из Базјаша иде по недељником, средом и суботом, те би могао сести на лађу или 1. или 3. Маја. Но ја би дан већ телеграмом јавио.

Ја дакле чекам твој одговор с највећим нестрпљењем.

О тој ствари не спомињи ником ништа.

Твој љубећи те брат

Јован.

Чим сам добио ово писмо, одмах сам

му телеграфисао да дође, и он је дошао прво мени у Земун, а из Земуна у манастир.

У писму из Карловаца од 11. Маја 1882. рече:

Љубезни мој Мито!

Чуо си ваљда, да су за епископе изабрани Петровић и прота Бранковић.

На слави код нас (9. Маја) били су св. Патријарх и кр. комесар. Ја сам јучер овамо дошао и био сам пред св. Патријархом, и био сам код владика и комесара.

Немам каде писати ти шта сам чуо. Морам натраг у Темишвар док не дође владика. Ја ћу одавде ако Бог да, сада у четвртак, те гледај да те видим на агенцији.

Сада морам у манастир да се спре- мим за тај нови још мрскији ми пут.

Љубећи вас ваш Јован.

У писму из Темишвара од 13. Јула 1882. рече:

Љубезни мој Мито!

Јуче сам добио из Карловаца налог, да почем је попуњена упражњена сто- лица темишварска, моја функција као патријаршког мандатара престаје, саставим интеркаларни рачун до 1. Јуна п. ј. јер од тог дана припадају приходи новом епископу, — и да новом Г. Епи- скопу предам фонд инструктор по ин- вентару.

А пошто ће нови Епископ овамо доћи односно улазак свој држати 25. Јула, т. ј. у недељу после св. Илије, то и ја мо- рам на долазак тај овде чекати, а шта ће после бити, не знам.

Из Карловаца ми нико ништа не пише, ал и ја нисам ником писао. А коме би и писати имао? Али ја овде никако остати нећу, па било ма шта, шиканирати се више не дам.

Ако усхтеш пиши ми, јер сад ми је овде најжалосније.

Поздрављајући и љубећи Софију и тебе, остајем ваш брат Јован.

(Свршиће се.)

ЛИСТАК.

Вести.

Ваљда смо луди! На упит неких карловчана: је ли истина чика Мишо, да сте поднели оставку на чланству саборског одбора, одговорио је исти: *ваљда смо луди!*

Тај искрен одговор од чика Мише, јасно до- казује, да је био неистинит глас, што се био про- нео у Карловцима, да су се чланови саборског од- бора захвалили на чланству.

Кад бисмо могли само знати и за прави узрок, ко зашто би били чланови луди да поднесу оставку, ах, ала би то вредило новаца!

Ну, ми и без тога можемо нагађати и слутити за узрок.

Некад се певало: „ах славно је бити граничар“!, а сада је најмилија радикалска нота „ах славно је бити члан саборског одбора“!, за коју се ноту можда чика Миша и изложио опасности, да му страда нос, ако се по ново прими избора.

Па кад чланови саборског одбора, сматрају за лудост да поднесу оставку на чланству, шта да ка- жемо и како онда да оценимо захвалу на чланству високопреосвећеног г. епископа вршачког Змејано- вића?

А особито, ако не стоји онај разлог његовој оставци, ког је он навео, т. ј. због болести, него ако стоји онај, што га је јаков навео, т. ј. да не ће да седи заједно са Његовом Светости у одборима.

Ако би дакле ово друго био прави узрок, онда је знак, да му његов образ не подноси да седи за- једно са Његовом Светости, што је у осталом он једном већ јавно рекао у својој тужби од 17. Марта 1899. год., а после је могао.

И из тога се не би могло ништа друго извести, до ли, да они који могу седети с њиме заједно, да ти не мају образа, да су дакле безо-бразници.

Не стоји л' пак навод јаковљев, зашто је то- боже г. епископ Змејановић поднео оставку на члан- ству и саб. одбора и митр. црквеног Савета, него да стоји наведен његов навод, т. ј. да је поднео оставку због болести; онда је дужност г. епископа Змејановића да јавно побије тврдњу јаковљеву као неистиниту, и то је он дужан учинити понајвише у своје сопственом интересу.

Ако ико, један епископ не треба и не сме да трпи на себи лагу дволичности, а особито спрам Његове Светости. Наш је свет и онако валуђен и сметен, те верује у сваке лудости.

Тога умољавамо високопреосвећенога г. епископа Змејановића да се изволи изјаснити: ко је истину рекао, он или Јаков.

— **Скупштина свештеничког Конвикта.** Упозоримо чланове свештеничког Конвикта на позив на скупштину Архиепископског Конвикта у Ср. Карловцима, који је штампан у данашњем броју. Како ће се на тој скупштини обавити избор председника и благајника, а, како чујемо, биће савета вања и о другим важним стварима, које се односе на уређење Конвикта, очекује се, да ће чланови у што већем броју на скупштину доћи, те омогућити тако, да се сви послови на време сврше и како ваља реше.

— **Дао оставку.** Високопреч. г. Јован Јеремић окр. прота карловачки дао је оставку на председништву и чланству Патроната Архиепископског, правосл. срп. свештенич. Конвикта у Ср. Карловцима из разлога, што је и сувише оптерећен пословима, те не може да доспева, да и послове Конвикта води. Ј. Јеремић покрај свог протопопијата администрира и митровачки протопопијат, а како су оба протопопијата врло велика, то је разлог ове оставке са свим оправдан. Г. Јеремић се много залагао до сад за свештен. Конвикт, што му се мора признати.

— **Свештенички Конвикт.** Уписали су се за чланове Конвикта и уплатили по 100 крупа г. г. прота Никола Ердеговац Глина; Григорије Живковић; Моја Мајсторовић парох Дуњак; Милош Поповић парох Петровчић; Вељко Вељков парох Грабовци. Исплатили чланарину г. г. Валеријан Прибићевић сивђел Карловци 60 К, Мане пл. Оклобција парох у Вреду 20 К, Димитрије Дамјановић парох Угриновци 60 К, Иван Маширевић прота Карловци 60 К, Јосиф Драгишић парох Рујевац 60 К.

На рачун чланарине платили г. г. Јован Живковић прота Карловци 40 К; Милутин Стојадиновић намесник М. Јазак 20 К.

Патронат Конвикта свој браћи, која се сећају ове свештеничке установе изриче своју захвалност и нада се, да ће се остала браћа свештеници сетити ове свештеничке установе, било уписом у чланство било прилозима.

До данас се уписало свега 41 свештеник за члана.

Прилога је послао преч. г. Спиридон Мауковић парох у Белегишу 24 К. Хвала му!

Од почетка до данас Конвикт је примио прилога цигло само од два свештеника. У свему до сад 44 круне.

Уредник: Димитрије Руварац, протојереј.

Позив

у изванредну скупштину Архиепископског правосл. српског свештеничког Конвикта у Ср. Карловцима, која ће се одржати у понедељак 26. марта (8. априла) 1907. г. у просторијама Конвикта.

Дневни ред:

- 1, избор председника
- 2, избор благајника
- 3, извештај о рачунима Конвикта крајем 1906. г.
- 4, евентуални предлози.

Из седнице Патроната Архиепископског правосл. срп. свештен. Конвикта.

Ср. Карловци 20. фебруара (5. марта) 1907. г.

потпредседник

тајник

Симеон Араници

Радослав Марковић.

Јавна захвала.

Приликом прославе 11. (25.) фебруара 1907. педесетогодишњице мога свештеничког службовања, коју је прославу овдешња српско-православна црквена општина приредила —, добио сам са свију страна многобројне брзојавне и писмене честитке; те пошто ми није могуће свима писмено или устмено се захвалити, то молим да овим путем приме моју најтоплију захвалу.

Ђорђе Влаховић

окр. прота Великокикиндски.

Јавна благодарност.

Поштовани Г. *Никола Ивковић*, трговац црквених утвари у Новом Саду, даровао је Рудопољској школи (парохије Брувањске) врло лијецу слику: „Св. Сава благосиља Срчад“.

У име школске општине нека изволи примити нашу срдачну благодарност на овом племенитом дару.

Са својим даром остати ће лијена Ваша успомена дуго у народу! Бог Вас поживио!

У Брувну 16. фебруара 1907.

Јереј *Светозар Зорић*
парох.

Књижевни огласи.

Изашла је нова књига из штампе:

„ВЕЛИКИ ТИПИК“

који се може добити само код издавача Српске Манастирске Штамарије по 4 круне од брошираног примерка. Укорићен 5.— К.

Српска Манастирска Штамарија.

Изашла је књига

КАТИХЕТИКА

учбеник за катихетске приправнике и ручна књига за катихете. Написао:

Милош Парента.

Сарајево, 8 468. Цена 4.50 круна.

ЗВАНИЧНИ ОГЛАСИ.

НАТЈЕЧАЈ. 8 2-2

На темељу закључка скупштинске сједнице Вилмердингске Српско-Православне општине од 3. (по нов.) Фебруара 1907. године, овјем се отвара конкурс на упражњено мјесто пароха код Српско-Православне цркве св. Николе у Вилмердингу, Па (Сјев. Америка).

Мјесечна је плата 50 долара (т. ј. 250 круна а. в.) уз бесплатан стан, покућство, огрев, освјетљење, телефон и двије трећине парохских прихода (за требе по правилима ове општине).

Они, који желе заузети ово мјесто, нека изволе послати своје молбе и правоваљане копије нужних докумената најдаље до 8. (21.) Априла т. г., на адрес садашњег свештеника: Rev. Ph. Sredanovich 536. P. o. B. Wilmerding, Pa, America.

ДРУГИ ОГЛАСИ

ЗВОНОЛИВНИЦА И ФАБРИКА ГВОЗДЕНИХ КОЗА ЗА ЗВОНА АНТОНА НОВОТНИЈА

У ТЕМИШВАРУ, ФАБРИЦИ препоручује се — са гаранцијом на више година — за израду нових звона и за преливање пукнутих звона у овакој величини, као и за целокупно хармонично удешено звоњење, провиђено са круном од кованог гвожђа, тако удешеном, да се звона по вољи и лако могу кретати, ако би се на једном месту излупало, чиме се звона сачувају да не пукну.

Особито препоручујем

од мене изнађена и много пута одликована

са отвореним одушкама провиђена звона,

која су у горњем делу — као виолина — са отвором у виду фигуре 2 провиђена и като имају дуготрајнији, снажнији и дубљи звук, него звона по старој системи прављена, тако да се овако једно патентирано звоно од 327 килограма изједначује са звуком других по старој системи ливених звона од 461 килограма.

Даље препоручујем козе за звона од кованог гвожђа, у тороњу слободно стојеће; звона или шоље за сатове од метала; прављење старих звона са крунама од кованог гвожђа. —

8—52 4.

Илустровани ценовници и прорачуни трошка бесплатно и франко.

На миланарској земаљској изложби у Будимпешти 1896. награђена са великом миланарском медаљом.

„Српски Слоно“ излази сваке недеље на једном целом табаку. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 8 круна, на по године 4 круне, а на четврт године 2 круне. За стране земље, на годину 10 круна. Поједини бројеви 20 филира.

Претплата, огласи, стечајеви и рекламације у року од 15 дана шаљу се Администрацији а остала рукописи уредништву „Српског Слона“ у Карловце. За огласе, објаве и стечајеве плаћа се 10 филири од једног реда ситних слова. — Неплаћена писма се не примају. — Рукописи се не враћају.

Све спорове овога листа у ствари претплате или других потраживања решава котарски односно општински суд у Карловцима.

Издање и штампа: Српске Манастирске Штамарије у Ср. Карловцима. 143. 1907.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS